

Handläggare
Erika Cederlöf
Telefon: 08-50836234

Till
Äldrenämnden
25 mars 2025

Remiss av Riktlinjer om representation, mutor och jäv

Svar på remiss från kommunstyrelsen angående riktlinjer om representation, mutor och jäv m.m, KS 2024/1242

Förvaltningens förslag till beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av riktlinjer om representation, mutor och jäv m.m
2. Äldrenämnden beslutar att paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat riktlinjer om representation, mutor och jäv m.m till bland annat äldrenämnden för yttrande. Syftet med revideringen har varit att tydliggöra stadens förhållningssätt och avsnitt om bisysslor respektive stadens visseblåsarfunktion har lagts till. Förändringar av disposition och struktur har gjorts. Samtliga nämnder ska fastställa egna lokala anvisningar och stadsledningskontoret ska ta fram stadsgemensamt stödmaterial för implementering av riktlinjerna.

Förvaltningen anser att syftet med revideringen är uppnått och välkomnar möjligheten för varje nämnd att utforma lokala anvisningar för att säkerställa efterlevnad av riktlinjerna. Förvaltningen ser att ett gemensamt stödmaterial för implementeringen av riktlinjerna utgör förutsättning då riktlinjen behöver sättas i sammanhang utifrån respektive verksamhet utan att förvanskas.

Förvaltningen belyser risken att det grundläggande förhållningssättet i att tillämpa försiktighetsprincipen som beskrivs kan komma att tolkas mindre strikt i förhållande till förbudet om att ta emot gåvor, belöningar eller andra förmåner för särskilda riskgrupper. Det är av vikt att revideringen av riktlinjerna främjar att försiktighetsprincipen även fortsättningsvis tillämpas strikt av

samtliga medarbetare inom Stockholm stad i bedömningen av vad som kan ha beteendepåverkan.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat reviderade riktlinjer om representation, mutor och jäv m.m. som föreslås ersätta stadens nuvaranderiktlinjer ”Riktlinjer om mutor och representation, reviderade 2015” (dnr 160-1416/2015) för yttrande senast den 28 mars 2025. Ärendet har även remitterats till samtliga facknämnder, tre stadsdelsnämnder och Stadshus AB.

Ärendet

Syftet med revideringen av riktlinjerna har varit att tydliggöra stadens förhållningssätt gällande representation, mutor och jäv m.m. Avsnitt om bisysslor respektive stadens visselblåsarfunktion har lagts till. Vidare har avsnitt som förtydligar respektive förvaltning/bolags ansvar att vidta åtgärder vid misstanke om brott och allvarliga oegentligheter tillkommit. Därutöver har förändringar gjorts i disposition och struktur för att underlätta läsningen av riktlinjerna. Samtliga nämnder ska fastställa egna lokala anvisningar som säkerställer efterlevnad av riktlinjerna och stadsledningskontoret avser ta fram stödmaterial för att underlätta implementeringen av riktlinjerna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom administrativa avdelningen. Det för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden, gemensamma rådet för funktionshindersfrågor har behandlat ärendet vid sammanträde den 13 mars 2025. Kommunstyrelsens pensionärsråd, KPR, har behandlat ärendet den 18 mars 2025. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i äldreförvaltningens förvaltningsgrupp den 19 mars 2024.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningens bedömning är tjänsteutlåtandet inte har någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att syftet med att förenkla dispositionen och klargöra riktlinjens innehåll är uppnått. Bland annat innehåller riktlinjen ett omfattande exemplifierande avsnitt om hur stadens medarbetare ska agera i vissa situationer. Förvaltningen uppskattar också riktlinjens förtydligande om varje medarbetares personliga ansvar att sätta sig in i och följa riktlinjerna.

Då riktlinjen i vissa delar består av juridiska begrepp som kan vara svåra för gemeneman att förstå och ta till sig välkomnar förvaltningen möjligheten för varje nämnd att utforma lokala anvisningar för att säkerställa efterlevnad av riktlinjerna. Att stadsledningskontoret tar fram ett gemensamt stödmaterial för implementeringen av riktlinjerna är en förutsättning då riktlinjens juridiska begrepp, förhållningssätt och principer behöver sättas i sammanhang utifrån respektive verksamhet utan att förvanskas.

Även om riktlinjen i sin helhet är mycket tydlig och konkret så vill förvaltningen visa på risker gällande avsnitt 3.2 som beskriver särskilda riskgrupper. I riktlinjen avser begreppet särskilda riskgrupper medarbetare som har arbetsuppgifter av en sådan art som kan göra dem särskilt utsatta för försök till otillbörlig påverkan utifrån. Särskilda riskgrupper är framförallt medarbetare med arbetsuppgifter som involverar myndighetsutövning och offentlig upphandling. Även medarbetare som är involverade i avtalsförhandlingar eller på annat sätt har kontakt med leverantörer eller motsvarande vid tillämpning och uppföljning av avtal kan vara särskilt utsatta, liksom medarbetare involverade i tillsyn, kontroll och besiktning. Detsamma är fallet för medarbetare som kommer i direkt kontakt med personer i stark beroendeställning, exempelvis inom omsorgsområdet. Riktlinjen stadgar att det för dessa medarbetare inte är tillåtet att ta emot gåvor, belöningar eller andra förmåner. Endast i rena undantagsfall får det förekomma gåvor av trivselkaraktär, exempelvis en enklare blomma, kakor, choklad eller liknande.

Förvaltningen anser att det är bra att synliggöra den förhöjda risken för otillbörlig påverkan som föreligger för medarbetare som utför vissa arbetsuppgifter. Förvaltningen vill dock belysa risken att det grundläggande förhållningssättet i att tillämpa försiktighetsprincipen som beskrivs i avsnitt 3.1 kan komma att tolkas mindre strikt i förhållande till förbudet om att ta emot gåvor, belöningar eller andra förmåner för särskilda riskgrupper. Det är av vikt att revideringen av riktlinjerna främjar att försiktighetsprincipen även fortsättningsvis tillämpas strikt av samtliga medarbetare inom Stockholm stad i bedömningen av vad som kan ha beteendepåverkan. Därav bör övervägas att omformulera andra stycket i avsnittet 3.2.

Äldreförvaltningen föreslår att äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen gällande riktlinjer om representation, mutor och jäv m.m och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Karin Bülow
Äldredirektör
Äldreförvaltningen

Erika Cederlöf
Avdelningschef
Äldreförvaltningen

Bilagor

1. Riktlinjer om representation, mutor och jäv m.m., KS
2024/1242

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Bülow, Förvaltningschef	2025-03-10
Erika Cederlöf, Avdelningschef	2025-03-10